

آنچه در این شماره می خوانید:

- ❖ عملکرد کتابخانه مرکزی دانشگاه شهید چمران اهواز در زمستان ۱۳۹۷
- ❖ گزارش ۱: سومین آیین رونمایی کتاب
- ❖ گزارش ۲: پیاده سازی سواد اطلاعاتی در کتابخانه مرکزی دانشگاه شهید چمران اهواز
- ❖ گزارش ۳: کافه کتاب
- ❖ احمد حامی، پدر مهندسی عمران در ایران
- ❖ معرفی کتاب: نوروز

با ما باشید با پل ها ارتباطی:

تارنما:

www.lib.scu.ac.ir

رایانامه:

lt.centlib@scu.ac.ir

تلفن تماس: ۰۶۱-۳۳۳۶۰۲۴۴

دورنگار: ۰۶۱-۳۳۳۸۴۰۸۳

کانال سروش: @scu_centlib

خبرنامه الکترونیکی

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد

شماره ۱۰۵ - زمستان ۱۳۹۷

در این شماره می خوانید:

- ❖ عملکرد کتابخانه مرکزی دانشگاه شهید چمران اهواز در زمستان ۱۳۹۷
- ❖ گزارش ۱: سومین آیین رونمایی کتاب
- ❖ گزارش ۲: پیاده سازی سواد اطلاعاتی در کتابخانه مرکزی دانشگاه شهید چمران اهواز
- ❖ گزارش ۳: کافه کتاب
- ❖ احمد حامی، پدر مهندسی عمران در ایران
- ❖ معرفی کتاب: نوروز

خبرنامه الکترونیکی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز

شماره ۱۰ - زمستان ۱۳۹۷

سر دبیر: دکتر شهناز خادمی زاده

مدیر داخلی: مریم سبحانی نسب

همکاران این شماره به ترتیب حروف الفبا

کارشناس ارشد اندیشه سیاسی در اسلام	صبریه حسینی
کارشناس ارشد علوم سیاسی	ندا حمدپور
کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی	معصومه خداوردی
کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی	نبی زینی وند
کارشناس کتابداری و اطلاع رسانی	حجت الله عسکری
کارشناس کتابداری و اطلاع رسانی	سارا نورایی

* نقل اخبار و مطالب با ذکر ماخذ بلامانع است.

* خبرنامه در ویرایش و اصلاح مطالب آزاد است.

نشانی: اهواز، دانشگاه شهید چمران اهواز، معاونت پژوهش و فناوری، کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد

تلفن تماس: ۰۶۱-۳۳۳۶۰۲۴۴

دورنگار: ۰۶۱-۳۳۳۸۴۰۸۳

عملکرد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد در زمستان سال ۱۳۹۷

الف) در بخش مدیریت کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد:

- ❖ در آمدزایی کتابخانه در نیمه دوم سال ۱۳۹۷ مبلغ ۲۲۶۳۰۰۰۰ (بیست و دو میلیون و ششصد و سی هزار ریال)
- ❖ برگزاری سومین آیین رونمایی کتاب
- ❖ پیگیری تعمیرات آسانسور
- ❖ پیگیری و راه اندازی سیستم اعلام حریق
- ❖ تعمیرات فاضلاب طبقه اول
- ❖ هماهنگی با دفتر فنی جهت تعمیرات تهویه
- ❖ جلسه مدیریت با پرسنل کتابخانه مرکزی در بهمن ماه سال ۹۷
- ❖ پرداخت هزینه های شرکت شریف پردازشگر دانش (سیناوب)
- ❖ پیگیری قراردادهای گیل رایان
- ❖ پیگیری پرداخت تمدید قرارداد شرکت پارس آذرخش

ب) در بخش اطلاع رسانی و آموزش:

- ❖ برگزاری ۸ کارگاه آموزشی (ویژه اعضای هیأت علمی و دانشجویان (مشترک): ۶ کارگاه، ویژه دانشجویان: ۲ کارگاه)
- ❖ ارسال ۳۰ خبر از طریق کانال کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد

اهداف کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز در راستای رسیدن به اهداف زیر گام بر میدارد:

۱. کمک به ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دانشگاه،
۲. افزایش توانمندی های حرفه ای کارکنان،
۳. تهیه و گسترش منابع الکترونیکی،
۴. ارائه خدمات به اعضای هیأت علمی و دانشجویان و کارکنان دانشگاه،
۵. و افزایش کمی و کیفی دسترسی به منابع اطلاعاتی معتبر علمی.

همچنین وظایفی از قبیل برگزاری دوره های آموزشی تخصصی برای اعضای محترم هیأت علمی، کتابداران و دانشجویان، پیگیری اجرای بخشنامه های ابلاغی مربوط به کتابخانه ها، گردآوری و سازماندهی مجموعه ای متناسب با گرایش ها و سرفصل های آموزشی و رشته های موجود در دانشگاه شهید چمران اهواز، تأمین نیازهای اطلاعاتی استادان و دانشجویان، و بررسی مشکلات و ارائه راه حل های مناسب، برعهده کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد می باشد.

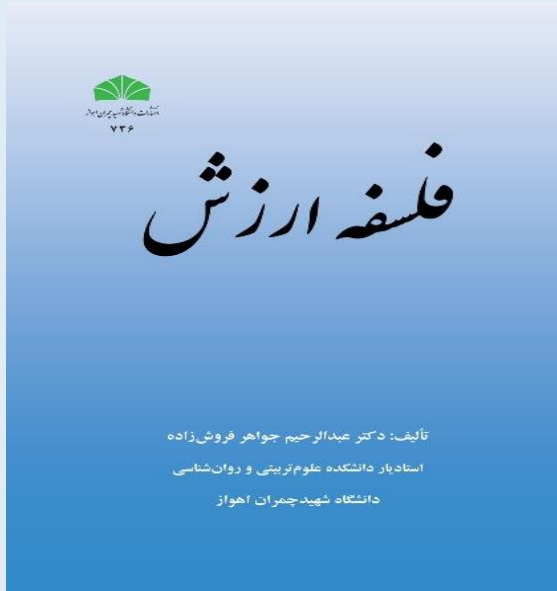
رئوس فعالیت ها

برخی از فعالیت های انجام شده در این کتابخانه در زمستان ۱۳۹۷ زیر نظر مدیریت فعلی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد به شرح ذیل می باشند:

گزارش ۱: سومین آیین رونمای کتاب در زمستان ۹۷

تهیه کننده: حجت الله عسکری^۱

آیین رونمایی کتاب در کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز از سال ۹۵ با هدف تشویق مؤلفان و به منظور معرفی آثار نویسندگان افتتاح گردید.

سومین آیین رونمایی کتاب، با حضور دکتر عبدالرحیم جواهرفروش زاده و خانواده ایشان، جمعی از اساتید دانشکده های الهیات و علوم تربیتی، مدیر اداره چاپ و انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشجویان و کتابداران در تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۴ برگزار گردید.

❖ ارسال ۲۵ خبر و اطلاعیه از طریق پرتال کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد

ج) در بخش خدمات رسانی به کاربران و کتابخانه ها:

- ❖ فعال نمودن ۱۵۰ عضو جدید اعم از دانشجویان تازه وارد، در تمام مقاطع، اعضای هیأت علمی و کارکنان دانشگاه.
- ❖ تسویه حساب با ۶۳۹ کاربر (اعم از دانشجویان در تمام مقاطع تحصیلی، اعضای هیأت علمی، و کارمندان)
- ❖ بارگیری ۱۰۱۰۰ مقاله فارسی از پایگاه های اطلاعاتی مگ ایران، سیویلیکا و نورمگز در زمستان ۱۳۹۷
- ❖ بارگیری ۷۲۰۰ مقاله، کتاب و پایان نامه لاتین از کتابخانه دیجیتال در زمستان ۱۳۹۷
- ❖ تامین مدرک در قالب طرح امین ۴۰ عنوان
- ❖ تامین مدرک خارجی ۲۷ عنوان
- ❖ عضویت ۲۱ نفر در طرح غدیر

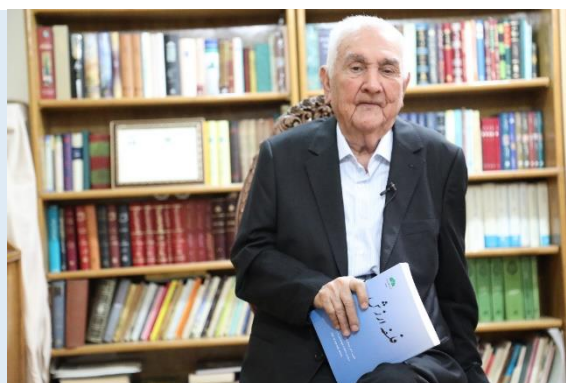
د) در بخش خدمات فنی کتابخانه:

- ❖ ثبت ۱۱۶۱ نسخه کتاب
- ❖ فهرست نویسی و تصحیح اطلاعات ۴۳۰۰ نسخه کتاب فارسی
- ❖ فهرست نویسی ۱۵۰ عنوان کتاب لاتین
- ❖ نمایه سازی و ثبت ۵۳۰ عنوان پایان نامه
- ❖ دیجیتال سازی ۵۰۰ عنوان پایان نامه
- ❖ نمایه سازی و تصحیح اطلاعات ۵۰ عنوان گزارش طرح تحقیقاتی
- ❖ فهرست نویسی و تصحیح اطلاعات ۶۰ عنوان سند (هنری، خوزستان شناسی، اسناد فارسی)
- ❖ فهرست نویسی و تصحیح ۱۲۰ اطلاعات عنوان از انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز
- ❖ آماده سازی و قفسه گذاری منابع سازماندهی شده

^۱. کارشناس و مسئول بخش مرجع

روزهای مشخصی که نشانه تحول و تغییر اساسی و یک انقلاب روحی، جسمی و اجتماعی است وجود دارد و امروز یکی از آن روزها برای من، می باشد. ایشان بیان داشتند، تحولاتی که در جنگ‌های جهانی اول و دوم و حوادث پس از آن در حوزه اجتماعی رخ داد سبب شد ارزش‌های اساسی جای خود را به ضد ارزش‌ها، امنیت و صداقت به دروغ‌گویی و یکرنگی به تفرقه و بیگانگی دهد. سنت‌ها دارای ارزش‌های حاصل از میلیون‌ها سال تجارب بشر است که بسیاری از آن‌ها موجب دوام و تقویت یک جامعه می‌گردد. وی ادامه داد که تفکر به چنین مسائلی موجب تألیف کتاب فلسفه ارزش شد و اینکه با خود بیندیشیم که چه عواملی موجب این مسائل شده است.

جوهر فروش زاده، بیان کرد: کلمه ارزش روزانه میلیون‌ها بار میان مردم جهان می‌چرخد و عموماً معنای مشترکی دارد؛ اما مفهوم عمیق ارزش باید مورد توجه مردم باشد. وی با اشاره به اینکه ارزش چیزی جز عدالت اجتماعی نیست، خاطرنشان کرد: برخی اقدامات حاکمان در جهان موجب شده که هرروز شاهد اقدامات ناسالم و غیر ارزشی باشیم.

سومین آیین رونمایی از کتب اساتید دانشگاه شهید چمران اهواز با عنوان " فلسفه ارزش " که توسط یکی از اساتید برجسته در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی برگزار گردید.

در ابتدای این آیین دکتر خادمی زاده رئیس کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز، با اشاره به اینکه فرهنگ کتابخوانی باید در جامعه به ویژه قشر دانشجو نهادینه شود، اظهار کرد: یکی از اهداف کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد ایجاد بسترهای لازم برای ترویج کتابخوانی است.

دکتر مرعشی رئیس دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز نیز از دست‌اندرکاران برگزاری این آیین تقدیر کرد و افزود: دکتر جوهر فروش زاده معلمی ارزشمند و عالم هستند که نتیجه سال‌ها تلاش ایشان تربیت شاگردانی فرهیخته است.

دکتر عبدالرحیم جوهر فروش زاده در آیین رونمایی از کتاب ((فلسفه ارزش))، اظهار کرد: شکی نیست که در زندگی هر فرد و یا دولتی

۲۰۶ مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۰۲ شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز مصوب گردید تا با هماهنگی معاونت محترم آموزشی دانشگاه، به مدرسان درس روش تحقیق اطلاع داده شود تا یک جلسه از درس روش تحقیق در محل کتابخانه مرکزی برگزار گردد.

پس از رایزنی و نامه‌نگاری مدیریت کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد با گروه‌های آموزشی دانشگاه و معرفی استادان مربوط، هماهنگی برای پیاده‌سازی و اجرای این دوره‌ها انجام گردید. ۷ جلسه از سلسله کلاس‌های درس سواد اطلاعاتی با حضور دانشجویان دوره کارشناسی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشجویان رشته مهندسی معماری، دانشجویان رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی در مقطع کارشناسی برگزار گردید. همچنین دو جلسه کارگاه آموزشی آشنایی با منابع مرجع، آموزش سواد اطلاعاتی و کمک به یافتن منابع مورد نیاز در بخش مرجع کتابخانه مرکزی برگزار گردید.

گزارش ۲: سومین دوره از پیاده‌سازی سواد اطلاعاتی در کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز (زمستان ۱۳۹۷)

تهیه کننده: حجت الله عسکری

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز با هدف بالا بردن دانش و مهارت دانشجویان در حوزه دستیابی به منابع اطلاعاتی مورد نیاز و استفاده درست و بهینه از خدمات کتابخانه مرکزی، با پشتیبانی معاون محترم پژوهشی و فناوری دانشگاه از سال ۱۳۹۶ نسبت به برنامه‌ریزی برای ارائه درس روش تحقیق گروه‌های آموزشی مختلف، در محل کتابخانه مرکزی اقدام کرده است.

به منظور آشنایی دانشجویان با امکانات کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، در جلسه شماره

از اساتید گروه‌های تاریخ، روانشناسی و ادبیات
فارسی با موضوعات زیر برگزار گردید

دوشنبه ۲۹ بهمن ماه ۱۳۹۷

در چهل و چهارمین جلسه کافه کتاب آقای دکتر
عباس امان‌اللهی عضو هیات‌علمی گروه
روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، با
نگاهی بر ویژگی‌های شناخت افراد به ویژه شریک
زندگی^۱ به شرح و بررسی کتاب "عشق ویرانگر"
اثر "براد جانسون و کلی موری" پرداخت.

دوشنبه ۶ اسفند ماه ۱۳۹۷

در چهل و پنجمین جلسه کافه کتاب به مناسب
ویژه برنامه بزرگداشت خواجه نصیرالدین
طوسی و روز مهندس، جناب آقای دکتر علی
بحرانی‌پور عضو هیات‌علمی گروه تاریخ دانشگاه
شهید چمران اهواز، با "نگاهی به زندگینامه
خواجه نصیرالدین طوسی" (فیلسوف، متکلم،

در این جلسات بحث‌هایی از جمله آشنایی با
کتابخانه مرکزی و خدمات جاری، آشنایی با
بخش مرجع، انواع منابع موجود در این بخش
و نقش بخش مرجع در انجام تحقیقات، تشریح
نرم‌افزارهای آذرسا و پیام حنان و شیوه‌های
جستجوی منابع در این نرم‌افزارها، ارائه
سرفصل‌های درس روش تحقیق، معرفی منابع
به منظور آشنایی بهتر با روش تحقیق و گزارش
نویسی، آموزش نحوه دسترسی به پایگاه‌ها و
نرم‌افزارهای موجود از محیط درون پردیس
دانشگاه و بیرون از پردیس دانشگاه، آشنایی با
خدمات تأمین مدرک، چگونگی استفاده از
خدمات طرح امین (امانت بین کتابخانه‌ها)،
نحوه عضویت و استفاده از طرح غدیر)
عضویت فراگیر، آشنایی با خدمات سفارشات
داخلی و خارجی، ارائه شد. خانم ندا حمدپور و
آقای حجت‌الله عسکری از مدرسان این دوره
های آموزشی بودند.

گزارش ۳: کافه کتاب در زمستان ۹۷

تهیه کننده: ندا حمدپور^۱، سارا نورایی^۲

کافه کتاب با هدف ارتقاء سطح مطالعه در بین
مخاطبان جوان و به اشتراک گذاشتن تجربیات
انسانی از ابتدای سال ۱۳۹۵، با دعوت از اساتید
مجرب از داخل و خارج از دانشگاه در حوزه‌های
مختلف و پر مخاطب آغاز گردید و جلسه‌های
مذکور در سه ماهه چهارم سال جاری با دعوت

^۱. کارشناس ارشد و مسئول بخش تأمین مدرک

^۲. کارشناس بخش ثبت

معاصر" به شرح و بررسی کتاب " چگونه شعر
بخوانیم" اثر " تری ایگلتن" به ایراد سخن
پرداخت.

فقیه، دانشمند، ریاضیدان و منجم ایرانی)" به
ایراد سخن پرداخت.

دوشنبه ۱۳ اسفند ماه

دوشنبه ۲۰ اسفندماه ۱۳۹۷

در چهل و هشتمین جلسه کافه کتاب جناب
آقای دکتر سیروس عالی پور عضو هیات علمی
گروه روانشناسی دانشکده علوم تربیتی و
روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، با
"نگاهی به موضوعات روانکاوی و روانشناسی"
به شرح و بررسی "کتاب انسان در جستجوی
معنا" اثر "ویکتور فرانکل" به ایراد سخن
پرداخت.

در چهل و ششمین جلسه کافه کتاب در
دانشکده هنر شوستر (دانشکده اقماری دانشگاه
شهید چمران اهواز) جناب آقای دکتر سیروس
عالی پور عضو هیات علمی گروه روانشناسی
دانشگاه شهید چمران اهواز، با موضوع چهره
شناختی در محل آمفی تاتر این دانشکده به
ایراد سخن پرداخت.

دوشنبه ۱۳ اسفند ماه

در چهل و هفتمین جلسه کافه کتاب جناب آقای
شمس آقاجانی شاعر و منتقد برجسته کشوری
که به مناسبت دومین کنگره بین المللی جندی
شاپور در خوزستان حضور داشتند با همکاری
مدیریت امور فرهنگی، با " نگاهی به نقد شعر

احمد حامی، پدر مهندسی عمران در ایران

تهیه کننده: نبی زینی وند^۴

گرانبار خود را صرف تحقیق، مطالعه و نوشتن کرده است.

«استاد احمد حامی در سال ۱۲۸۶ خورشیدی در یکی از محله‌های قدیمی تهران در خانواده‌ای متدین متولد شد. پس از طی تحصیلات ابتدایی در مدارس توفیق و حسینی، تحصیلات متوسطه خود را در دبیرستان دارالفنون به پایان رساند. در سال ۱۳۰۸ با شرکت در آزمون اعزام به خارج به همراه نخستین گروه محصلان عازم برلین شد.

به دلایلی پس از یک سال به تهران بازگشت و سپس راهی سوئیس شد. در آن جا موفق به گذراندن تحصیلات دانشگاهی در دانشگاه زوریخ، در رشته مهندسی راه و ساختمان با درجه ممتاز شد. در سال ۱۳۱۵ به کشور مراجعت کرده و همزمان با گذراندن دوران خدمت نظام وظیفه، در سمت ریاست راه استان مشغول به فعالیت شد.

دانشکده فنی دانشگاه تهران دو سال قبل از مراجعت او به کشور یعنی در سال ۱۳۱۳ تاسیس شده بود و وی در همان سال‌های پس از مراجعت به ایران (دقیقاً در سال ۱۳۱۶) به دعوت استاد علی اکبر حکمت، همزمان با فعالیت در وزارت راه، در این دانشکده به تدریس پرداخت. پایه‌گذاری دانشکده فنی در محل کنونی آن به همت استاد حامی و جمعی دیگر از استادان آن

نسل جوان امروز در بحران بی‌هویتی دست و پا می‌زند. یکی از علت‌های این بحران نداشتن شناخت از گذشته خود است. ملتی که گذشته ندارد، آینده‌ای نیز ندارد و همانند شخصی است که دچار بیماری آلزایمر شده است. شناخت و معرفی شخصیت‌های ارزشمند و اثرگذار تاریخ کشور وظیفه‌ای است که بر گردن یکایک ما سنگینی می‌کند. شخصیت‌هایی که برای آبروی این مرز و بوم دل سوزانیده‌اند و خون دل‌ها خورده‌اند. خواندن سرگذشت پیشینیان چراغ راهی است برای آیندگان. دکتر احمد حامی یکی از شخصیت‌هایی است که سال‌های عمر

^۴ کارشناس ارشد و مسئول کتابخانه دانشکده کشاورزی

سه گروه مصالح ساختمانی، راهسازی و مهندسی ساختمان تقسیم‌بندی کرد. مهندس حامی در زمینه مصالح ساختمانی، چند کتاب از خود بر جای گذاشته که «سیمان»، «مصالح ساختمان» و «نسوز» از جمله این کتابها هستند.

کتاب‌های «آسفالت گوگردی»، «راه‌های ایران در گذشته و آینده»، «روسازی آسفالتی خیابان‌های تهران» و «ماشین‌های متراکم‌کننده زمین‌های خرده‌سنگی» از جمله کتابهای او از ۱۰ جلد کتاب در زمینه راهسازی به شمار می‌آیند. استاد حامی در زمینه مهندسی ساختمان هم دو کتاب به چاپ رسانده که «برآورد ساختمان‌ها» یکی از آنهاست.

اما شمار کتابهای تاریخی مهندس حامی هشت جلد است که «آب یابی، آب رسانی، آب یاری، آب سنجی در ایران باستان»، «سفر جنگی اسکندر مقدونی به درون ایران و هندوستان بزرگترین دروغ تاریخ است» و «هلنیسم دروغی بزرگ درباره فرهنگ ملتی کوچک» را می‌توان در لیست این کتاب‌ها یافت.

استاد حامی تحقیقات وسیعی در زمینه مصالح ساختمانی در مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن ارایه داده که در ادامه این گزارش به آنها پرداخته خواهد شد.

سمت او در مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، مشاور عالی ساختمان و مصالح ساختمانی بوده

زمان بوده است، چرا که قبل از آن این دانشکده در طبقه فوقانی دارالفنون در خیابان ناصرخسرو قرار داشت. استاد حامی با ۴۶ سال تدریس در این دانشکده یکی از وفادارترین استادان دانشگاه تهران محسوب می‌شود. ناگفته نماند که استاد حامی علاوه بر دانشگاه تهران، در دانشگاه‌های پلی‌تکنیک (امیرکبیر)، دانشگاه تبریز و دانشگاه فارابی اصفهان نیز به تدریس می‌کرده است.

آثار ارزشمند او

همکاری و مشارکت استاد حامی در ساخت و راه‌اندازی بسیاری از راه‌ها، پل‌ها، راه‌های آهن، فرودگاه‌ها، بنادر و... ستودنی است. از این حیث و به خاطر تسلط او به راه‌های کشور باعث شده تا وی را پدر راه‌های ایران بنامند.

او در کنار تالیفات مهندسی، در زمینه تاریخ و فرهنگ ایران نیز دست به قلم برده که در آنها بیشتر تاریخ نویسان غربی را مورد انتقاد قرار داده است. تالیفات مهندسی او را می‌توان در

برخی از آنها حتی از او به پدر مهندسی ایران نیز یاد شده است. استاد احمد حامی در روز جمعه ۷ بهمن ماه سال ۱۳۷۹ دار فانی را بدرود گفت. (اینترنت)

بغ مهر

بغ مهر عنوان کتابی خواندنی از دکتر احمد حامی است که در سال ۱۳۵۵ منتشر شده است. تسلط بی‌بدیل او به جغرافیای ایران در کنار عشق و علاقه او به فرهنگ و تمدن ایرانی دست به دست هم داده تا او بتواند با اتصال زنجیره‌های پراکنده از آثار باستانی، همچون نقاشی چیره‌دست، از لابلای آثار به جای مانده از گذشته، طرحی کلی و زیبا از فرهنگ ایرانی برای خواننده ترسیم کند. او با دانشی که فراهم آورده است به رمز گشایی از آثار تاریخی می‌پردازد تا راز شباهت‌های بین فرهنگ‌ها

است. اما وی در بنیادگذاری سازمان برنامه و بودجه سابق سازمان مدیریت و برنامه ریزی فعلی همکاری تاثیرگذاری داشته است.

استاد حامی در بسیاری از مقالات خود طرح‌های پیشنهادی مفیدی در زمینه مهندسی راه و ساختمان ارائه داده که کوتاه کردن راه شمال، نامناسب بودن راه هراز، آباد کردن خوزستان و... از آن جمله اند. مهندس احمد حامی در کنار تالیفات و مقالات چاپ شده خود، تعداد قابل توجهی گزارش و مقاله منتشر نشده دارد که نسخه ای از این نوشته ها در مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن نگهداری می شود. عناوین تعدادی از این ۲۳ اثر منتشر نشده او عبارتند از: «صنعت سیمان کشور»، «خشت گلی و گل آهکی»، «سنگ های گرانبها»، «آجر سفالی، آجر جوش و آجر نسوز»، «درباره بتن کفی»، «سنگ شناسی»، «راهداری» و....

از استاد حامی علاوه بر آثار علمی تخصصی، تحقیقات و کتاب‌هایی نیز در زمینه‌های فرهنگی، ادبی و تاریخی به جای مانده که از جمله آنها می‌توان به کتاب‌های «خط فارسی»، «کیش مهر یا بغ مهر» و بسیاری دیگر اشاره کرد که تاکنون در مجموع در شمارگانی بیش از ۵۰ هزار نسخه به چاپ رسیده‌اند.

درباره زندگی، آثار و مراسم بزرگداشت استاد حامی، مقالات و گزارش های متنوعی در نشریات مختلف به چاپ رسیده است که در

مهری شدن

مهریان نوجوانانی را که شایسته مهری شدن می‌یافتند به مهیار می‌سپردند که او را پرورش و آموزش دهد پس از گذراندن دوره سخت نوچه‌گری نوچه را در یارستان آزمایش می‌کردند که اگر از این آزمایش‌ها سربلند بیرون می‌آمد او را در جمع یاران می‌پذیرفتند و بر چهره او خال می‌کوبیدند. در ایران به آن مهره مهر و خال مسیحا گفته‌اند که از آن در شعر فارسی هم یاد شده است:

حافظ می‌گوید:

یاد باد آنکه نهانت نظری با ما بود

مهره مهر تو بر چهره ما

پیدا بود

شاطر عباس قمی می‌گوید:

ای که بر کنج لب خال مسیحا داری

مرده را زنده کنی معجز

عیسا داری

کسی که مهری شده بود می‌توانست تا هفت پله بالا برود. هفت پله مهری به ترتیب کلاغ، نامزد، جنگی، شیر، پارسا، مهریویا و پدر بودند. کلاغ از جهان بالا پیغام می‌آورد. هنوز هم کلاغ خوش‌خبر زبانزد است. خاموشی و چله نشینی از وظایف نامزد بود. شارب گذاشتن علامت خاموشی و لب برهم نهادن بود. پله بعدی

آداب و رسوم و کهن‌الگوهای موجود در اقوام گوناگون ایرانی را دریابد.

عنوان کامل کتاب «بغ مهر: ایزد فروغ، نگهبان پیمان، پشتیبان جنگیان، راستویان و درستکاران» است. در آغاز این کتاب می‌خوانیم: مهر، ایزد از یادرفته‌ای که از بامداد تا دل شب، در پگاه، در نیم‌روز، در پسین و در شام‌گاه همه زندگی ما را پر کرده است.

ناهید یا آناهیتا (زن بی‌گناه، معصومه)، ایزد زن، ایزد آب‌ها که او را از پل‌های دختر که به نام وی ساخته‌اند مانند پل دخترهای میانه، تنگ ملاوی، تالاب‌رود (رود تالار مازندران)، در خراسان روی رودخانه زرین‌رود در جنوب مراغه و جاهای دیگر، همچنین از پرستشگاه‌های او در کنگاور، تراز ناهید در خاور ساوه، بی‌بی شهربانو در ری و بیدخت در خراسان و جاهای دیگر، در بخشیدن چنبر شاهی به نرسی پادشاه ساسانی در نقش رستم می‌شناسیم.

این کتاب با افسانه پیدایش مهر شروع می‌کند. مهریان می‌پنداشتند که «بغ مهر» در کوه البرز در یک غار از فروغ زاییده شده است. چون از برخوردن دو سنگ آذری سخت به همدیگر آذرخش می‌جهد از اینرو پیدایش مهر را هم چنین می‌پنداشتند که مهر هم مانند آذرخش از سنگ برون جسته است. مهریان شب یلدا را زادشب مهر می‌دانستند.

سرزمین ایران امروزی و مهرابه‌های امپراتوری
رُم را برمی‌شمارد.

در بخش دیگر به گسترش آیین مهر در
امپراتوری رُم می‌پردازد. سپس از برافتادن آیین
مهر در کشور رُم می‌گوید. سپس به فراماسونی،
کشتن گاو (ورزو)، تشریفات مهری شدن در
امپراتوری رُم، نشان‌های پیروان مهر در
امپراتوری رُم، آیین مهر و عیسویت امروزی،
هلنیسم، و ... می‌پردازد و در آخر کتاب
عکس‌هایی از آثار مهری در پهنه ایران، آسیای
صغیر و اروپا می‌آورد. این کتاب در کتابخانه
مرکزی دانشگاه شهید چمران موجود است.
امید است که از خواندن آن لذت ببرید.

منابع:

- ۱- حامی، احمد. بغ مهر
- ۲- پایگاه اینترنتی

جنگی بود. کسی که این پله سخت را می‌گذراند
مرد جنگی می‌شد که به او کمر بسته می‌گفتند.
برای رسیدن به پله شیری می‌بایست دلیر و
زورمند بود. شیرمردی که به سرآمد نیرومندی
می‌رسید پارسا می‌شد. پس از گذشتن از پله
پارسایی مرد مهری از پله مهرپویایی باید بالا
می‌رفت. بالاترین پله مهرگیری پدر است. پدر یا
پی‌یر که امروزه آن را پی‌یر می‌خوانیم مانند پی‌یر
مغان، پی‌یر دیر.

در ادامه کتاب به رسم‌هایی که در آیین مهری
برپا بود و هنوز برجای مانده است اشاره می‌کند
نظیر روشن کردن شمع در جاهای مقدس و
سقاخانه‌ها. شباهت زورخانه‌های پهلوانی به
مهرابه‌ها. سپس به روایت تاریخ آیین مهر در
زمان مادها، هخامنشیان، اشکانیان، ساسانیان
و ... می‌پردازد. از عیاران (ایاران)، یعقوب
لیت (شیرمرد مهری) و علی الاهیان و داوود
کوود سوار می‌گوید.

مهرابه

نیایشگاه مهریان مهرابه نام داشت. واژه مهرابه
از دو پاره مهر و آبه ساخته شده است. آبه یا
آوه یا آوج به غار و جای گود می‌گویند مانند
گرمابه یعنی جای گرم و گود، سردابه یعنی جای
سرد و گود. مهریان می‌پنداشتند که مهر در غار
زاییده شده است، از اینرو هر جا غار می‌یافتند
بغ مهر را در غار نیایش می‌کردند و آنجا را
مهرابه می‌گفتند. در ادامه نویسنده مهرابه‌های

معرفی کتاب: نوروز

گردآورنده: معصومه خداوردی^۵

است. در این کتاب نوشتارهایی از استادانی چون ژاله آموزگار، صدرالدین الهی، انجوی شیرازی، ثمین باغچه‌بان، مهرداد بهار، حسن تقی‌زاده، جلیل دوستخواه، محمود روح‌الامینی، عبدالحسین زرین‌کوب، جعفر شهری، محمد معین، مجتبی مینوی، حبیب یغمایی، غلام‌حسین یوسفی و... نیز چامه‌هایی از سعدی و روان‌شادان فریدون مشیری، مهدی اخوان‌ثالث، نادر نادریپور، احمد شاملو، سیاوش کسرای و تنی دیگر آمده است.

کتاب «نوروز» در ۱۱۴۰ صفحه و ۱۲ فصل تنظیم شده و دارای مباحثی است درباره: ۱- فلسفه نوروز ۲- آیین‌ها و رسوم نوروز ۳- نوروز در ایران باستان ۴- نوروز و اسطوره‌ها ۵- نوروز در تاریخ ۶- هفت سین ۷ سیزده به در ۸- نوروز در مناطق مختلف ایران ۹- نوروز در کشورهای دیگر ۱۰- نوروز در متون کلاسیک ادبیات فارسی ۱۱- نوروز در سفرنامه‌ها ۱۲- اشعار نوروزی کتاب «نوروز» در واقع دایره‌المعارفی پژوهشی درباره آیین‌ها و جشن‌های نوروز است که از سوی نشر افکار ارائه شده است.

در کتاب «نوروز» از جمله به مراسم و آیین‌های نوروزی در بخارا، سمرقند، اران، هند، بدخشان، پاکستان و چند کشور دیگر نیز اشاره شده است.

امروز دیگر در تمام جهان می‌دانند که «نوروز» بزرگ‌ترین جشن ما ایرانیان است. نوروز از نوادر آیین‌هایی است که در طی هزاران سال در گذر از حوادث روزگار، همچنان تا امروز محفوظ مانده و در تاریک‌ترین روزهای تاریخ ایران وجود داشته و مایه زندگی، هویت و احیای فرهنگ ملی در بین ایرانیان بوده است.

از نخستین نگاشته‌های پیرامون نوروز، شاید بتوان از «نوروزنامه» خیام نیشابوری نام برد. پس از آن بیشتر اندیشمندان تاریخ ایران، از این جشن سخن رانده‌اند، اما از بسیاری از آنان هیچ نام و نشانی نمانده است.

نشر «افکار»، به کوشش «علی‌دهباشی»، اقدام به گردآوری مجموعه مقالاتی پیرامون نوروز، در قالب یک کتاب گران‌بار با نام «نوروز» کرده

^۵. کارشناس ارشد و مسئول بخش سفارش

در بخش پایانی کتاب «نوروز» سروده‌ها و اشعاری که به مناسبت بهار و نوروز سروده شده، آمده است.

سعدی شیرازی:

برآمد باد صبح و بوی نوروز
به کام دوستان و بخت پیروز
مبارک بادت این سال و همه سال
همایون بادت این روز و همه روز

